

МАУП

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА»

Спеціальність:	D3 Менеджмент
Освітній рівень:	перший (бакалаврський) рівень
Освітня програма:	Менеджмент

МАУП 2025

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Сучасна українська мова
Шифр та назва спеціальності	D3 Менеджмент
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити/120 год. Лекції: 26 год. Практичні заняття: 26 год. Самостійна робота: 68 год.
Термін вивчення дисципліни	I семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація. Комунікація.

Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	
Дисципліни, які викладає НПП	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	
Контактний тел.	
Портфоліо викладача на сайті кафедри	

Анотація курсу

Програму курсу «Сучасна українська мова» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності D3 Менеджмент з урахуванням вимог, що висуваються до майбутніх фахівців цієї галузі. Навчальна дисципліна належить до обов'язкових освітніх компонентів циклу загальної підготовки майбутніх фахівців-бакалаврів, оскільки володіння державною мовою є невід'ємною складовою професійної підготовки всіх фахівців у закладах вищої освіти. Курс «Сучасна українська мова» зорієнтований на формування у здобувачів вищої освіти знань про особливості усної й писемної

форм реалізації української мови, вироблення практичних навичок грамотного письма й культури усного мовлення, оволодіння студентами нормами сучасної української літературної мови.

Предмет вивчення навчальної дисципліни – нормативно-стильові основи сучасної української мови (стилі української мови; орфоепічні, акцентуаційні, лексичні, орфографічні, морфологічні, синтаксичні норми сучасної української мови), основи культури усного мовлення (мовленнєвий етикет, культура усного публічного мовлення).

Мета курсу – підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти, практичне оволодіння ними основами культури усного мовлення для формування професійної майстерності та конкурентоздатності сучасного фахівця.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчення теоретичних засад нормативності сучасної української мови;
- забезпечення досконалого володіння нормами сучасної української літературної мови, дотримання вимог культури усного мовлення;
- вироблення навичок правильного використання мовних засобів залежно від сфери й мети спілкування;
- виховання поваги до української літературної мови, до мовних традицій.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити:

Шкільний курс української мови.

Постреквізити:

Після завершення курсу студенти набувають знань, умінь і навичок, які стануть основою для подальшого навчання, професійного зростання та ефективного спілкування.

Курс "Сучасна українська мова" забезпечує основу для успішного використання мовних знань у різних сферах життя, сприяє формуванню професійної, соціальної та особистісної компетентності студентів.

Програмні компетентності:

Загальні компетентності	<p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>ЗК6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК14. Здатність працювати у міжнародному контексті.</p>
Результати навчання	РН 13 Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	К-сть годин, з них:
---	------------	---------------------

		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Методи навчання/ методи оцінювання
<p style="text-align: center;">1 семестр</p> <p style="text-align: center;">Змістовний модуль 1. Нормативно-стильові основи сучасної української мови</p>					<p>Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; традуктивний метод; аналітичний; синтетичний; практичний (робота з фабулами юридичних справ); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи навчання (компетентнісний; проєктно-дослідницький); кейс-метод.</p> <p>Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні,</p>

					самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Тема 1.	Вступ. Українська мова – національна мова українського народу, державна мова України	2	2	6	
Тема 2.	Стилі сучасної української літературної мови	2	2	6	
Тема 3.	Норми сучасної української літературної мови. Лексичні норми і фразеологічні засоби.	4	2	4	
Тема 4.	Морфологічні норми сучасної української мови	2	2	6	
Тема 5.	Орфографічні норми сучасної української мови	2	4	6	
Тема 6.	Синтаксичні норми сучасної української мови	2	2	6	
Змістовний модуль 2. Культура усного мовлення					
Тема 7.	Орфоепічні та акцентуаційні норми сучасної української мови.	2	2	6	
Тема 8.	Український мовленнєвий етикет	2	2	6	
Тема 9.	Бесіда та телефонна розмова як види усного спілкування	2	2	4	
Тема 10.	Культура дискусивно-полемічної мови.	2	2	6	
Тема 11	Мистецтво публічного виступу.	2	2	6	
Тема 12	Презентація як різновид публічного мовлення	2	2	6	
Модульна контрольна робота					
Всього:		26	26	68	
Форма контролю: екзамен					

Технічне й програмне забезпечення/обладнання
 В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми і методи контролю

Основними організаційними формами дисципліни «Сучасна українська мова» є навчальні заняття (лекції, практичні заняття, консультації), самостійна робота, індивідуальна робота, контрольні заходи.

Для викладання курсу використовуються такі методи навчання:

- словесні (розповідь, пояснення, бесіда, лекція);
- наочні (використання ілюстративних посібників, демонстрація відео тощо);
- практичні (вправи);
- метод самоконтролю;
- інтерактивні методи навчання (кейс-метод, метод гри тощо).

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, уміння використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем;

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

	Поточний контроль знань	Модуль а контроль на робота 1	Модуль на контроль на робота 2	Екзам ен	Загаль на кількіс ть балів
--	-------------------------	---	---	-------------	--

Теми	Т е м а 1	Т е м а 2	Т е м а 3	Т е м а 4	Т е м а 5	Т е м а 6	Т е м а 7	Т е м а 8	Т е м а 9	Т е м а 10	Т е м а 11	Т е м а 12	10	10	20	100
Робота на семінарському занятті	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2				
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3				

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка «відмінно» ставиться за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% усіх завдань) (18-20 балів);
- оцінка «добре» ставиться за виконання 80% усіх завдань (16-17 балів);
- оцінка «добре» ставиться за виконання 70% усіх завдань (14-15 балів);
- оцінка «задовільно» ставиться, якщо правильно виконано 60% запропонованих завдань (12-13 балів);
- оцінка «задовільно» ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань (10-11 балів);
- оцінка «незадовільно» ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 % (менше 10 балів).

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Сучасна українська мова» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену та складається з двох складових:

- стартової – призначена для оцінювання заходів поточного контролю впродовж семестру;
- екзаменаційної – призначена для оцінювання окремих запитань (завдань) на екзамені.

Рекомендований розмір стартової складової дорівнює 60 балів, екзаменаційної складової – 40 балів.

Мінімальна сума, за якою екзамен вважається складеним – 25 балів.

Стартові бали формуються як сума рейтингових балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю та заохочувальних (якщо передбачені) балів.

Після оцінювання відповідей здобувача на екзамені викладач підсумовує стартові бали та бали за екзамен, зводить до рейтингової оцінки та переводить до оцінок за академічною шкалою.

Форма проведення семестрового екзамену – усна.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Сучасна українська мова» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Сучасна українська мова» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів).

Рекомендовані джерела інформації:

Основні джерела:

1. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити / за заг. ред. О. Сербенської : навч. посіб. 3-тє вид., допов. і переробл. Львів : Априорі, 2017. 304 с.
2. Гарбар І. В., Гарбар А. І. Культура мовлення : навчальний посібник. Миколаїв : НУК, 2023. 228 с.
3. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / За ред. Н. Д. Бабич. Чернівці: Книги - XXI, 2006. 496 с.
4. Лисак Л. К. Українська мова за професійним спрямуванням : курс лекцій. Краматорськ : ДонНАБА, 2020. 138 с.
5. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: навч. посібн. 7-те вид. стереотипне. Київ : Каравела, 2022. 352 с.
6. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 360 с.

7. Норми сучасної української літературної мови : методичний посібник / укладачі: Назаревич Л. Т., Равлів І. П., Федак С. А., Гавдида Н. І., Баб'як Ж. В. Денисюк Н. Р., Мацюк Г. Р. Тернопіль : Вектор, 2019. 78 с.
8. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25 квітня 2019 р. №2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>
9. Резван О. О., Приходько А.М. Сучасна українська літературна мова. Частина 1 : конспект лекцій для студентів 2 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 – Філологія; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 172 с.
10. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні ; Ін-т української мови ; Український мовно-інформаційний фонд. Київ : Наук. думка, 2019. 392 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>
11. Шевчук С. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. Київ : Алерта, 2023. 536 с.
- Додаткові:
1. Авраменко О. Було – стало. Зміни в правописі. Київ : Даринка, 2019. 40 с.
  2. Авраменко О., Тищенко О. Українська мова. Правопис у таблицях, тестові завдання. Київ : Книголав, 2020. 200 с.
  3. Гадакович М. С. Синтаксичні норми у діловому мовленні : навч.-метод. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 52 с.
  4. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. Навч. пос. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 624 с.
  5. Лекційний курс з навчальної дисципліни «Основи риторики» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх спеціальностей / Укладач В. А. Григор'єва. Харків : ТОВ «ПромАрт», 2022. 128 с.
  6. Косенко Ю.В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2011. 187 с.
  7. Мозговий В. І. Українська мова у професійному спілкуванні. Модульний курс. 4-те вид., Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 592 с.
  8. Орфоепічний словник української мови : у 2 т. / уклад. : М. М. Пещак, В. М. Русанівський, Н. М. Сологуб та ін. ; за ред. : М. М. Пещак, В. М. Русанівського. Київ : Довіра, 2001–2003. Т. 1. 2001. 955 с. ; Т. 2. 2003. 920 с.
  9. Пасинок В. Г. Основи культури мовлення: навч. посіб. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 228 с.
  10. Підгурська В. Ю., Голубовська І. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.
  11. Приходченко К. І. Універсальний словник-довідник : 30 000 слів і виразів сучасної української мови. Донецьк : ВАТ ВКФ «БАО», 2008. 320 с.
  12. Ракшанова Г.Ф., Дядюра Г.М., Кухарева-Рожко В.І., Сидоренко Л.М. Українська мова (за професійним спрямуванням). Курс лекцій: Навч. посібник. Черкаси: Друк, 2017. 200 с.
  13. Словник української мови : в 11 т. / АН УРСР, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. Київ : Наук. думка, 1970–1980. Т. 1–11. URL: <http://www.inmo.org.ua/sum.html>
  14. Сучасний тлумачний словник української мови: 60 000 слів/ Уклад. Н. Кусайкіна, Ю. Цибульник; За заг. ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Дубічинського. Харків : ВД «ШКОЛА», 2011. 784 с.
  15. Alla Poltoratska, Olena Garmash, Iryna Marchenko, Olena Garmatiuk, Volodymyr

Stefinin. Analysis of the Impact of Digital Communication Tools on Organizational Culture and Communication Effectiveness Within Enterprises[J], Archives Des Sciences, Volume 74 , Issue 6, 2024. -. DOI: <https://doi.org/10.62227/as/74610>. (Scopus)

16. A. Pavlova, A. Poltoratska, N. Barna, I. Boiko, A. Vaskiv. Model of Culture in The Context of Modern Arts and Humanities Approaches. (2024). International Journal of Religion. 5 (9), 404-410 (Scopus)

3. Alla Poltoratska, Olena Garmash, Iryna Marchenko, Olena Garmatiuk and Volodymyr Stefinin. Analysis of the Impact of Digital Communication Tools on Organizational Culture and Communication Effectiveness within Enterprises. (2024). International Journal of Religion, 5(10), 1684-1692. <https://doi.org/10.61707/zaa7yf77> (Scopus)

17. N. Myronova, A. Poltoratska, S. Romanchuk, S. Bernatska, D. Boklakh. Linguo-cognitive analysis of a literary text: linguistic means of expression of concepts and images. Conhecimento & Diversidade 15 (40), 304-321 2023 (Web of Science)

18. A. Taranenko, T. Kedych, A. Velyka, I. Dudko, A. Poltoratska. Peculiarities of the functioning of verbs in modern artistic discourse (on the material of texts of ukrainian and english literature). Ad alta 2023. V.36, pp.110-114 <https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130236/PDF/130236.pdf> (Web of Science)

19. Kostyuk, T., Bakhov, I., Chernukha, N., Kostenko, D., Poltoratska, A., & Omelchenko, S. (2025). Stability of value orientations of participants in international academic mobility programmes. Journal of Education and Learning (EduLearn). Vol. 19, No. 4, November 2025, 2054-2064. ISSN: 2089-9823 <https://doi.org/10.11591/edulearn.v19i4.22174> <https://www.scopus.com/pages/publications/105013643747> Scopus

20. AY Poltoratska (2025). THE CONCEPT OF INCLUSIVITY IN DANIEL KEYES'S "FLOWERS FOR ALGERNON". Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки. № 1(104) DOI: [https://doi.org/10.35433/philology.1\(104\).2025.51-63](https://doi.org/10.35433/philology.1(104).2025.51-63)

21. A Pavlova, A Poltoratska, N Barna, I Boiko, A Vaskiv. Artistic and humanitarian approaches in shaping the contemporary cultural model. Salud, Ciencia y Tecnología-Serie de Conferencias, 2025 <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=10072067>

22. Полторацька, А. (2025). Культурна дипломатія через мову: український випадок та потенціал мультимедійних ресурсів. Викладання мов у вищих навчальних закладах на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки , (46), 63-74. <https://doi.org/10.26565/2073-4379-2025-46-05>

23. Полторацька А. Динаміка сприйняття тварин Девідом Лур'є у романі Джона Макселла Кутзее «Безчестя». Наукові записки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Літературознавство. 2021. Вип. 2 (96). С. 107–125. URL: <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/literature/article/view/3393>